

เครือข่ายปฏิรูปการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ภาคกลางตอนบน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร แสงสว่าง
ประธานเครือข่ายปฏิรูปการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำฯ

ข้อแถลงจากประธานเครือข่ายเชิงประเด็น

การพัฒนาอุดมศึกษา ภาคกลางตอนบน: ปฏิรูปการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายทางด้านการวิจัย การเรียนการสอน และการบริการวิชาการ ภายใต้การสนับสนุนของ สป.อว. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคมให้ได้รับการศึกษาและสามารถช่วยเหลือพึ่งพาตนเองดำรงชีวิตอยู่

ประวัติความเป็นมาของเครือข่าย

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพสถาบันการศึกษา ภาคกลางตอนบน เครือข่ายปฏิรูปการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการจึงมีความเห็นสอดคล้องกันให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 กำหนดตาม องค์การ ยูเนสโกให้ความสำคัญในการจัดการการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสำหรับคนพิการว่า “การศึกษาว่าเป็นสิทธิมนุษยชนสากล - ไม่มีใครต้องถูกปฏิเสธการเข้าถึงเนื่องจากความพิการ (We raise the flag for education as a universal human right - no one must be denied access because of disability) เป็นการให้องค์ความรู้กับคนพิการต่อการศึกษาซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกประเทศทั่วโลกโดยมุ่งดำเนินการเพื่อทลายอุปสรรคสำหรับคนพิการในการเข้าถึงการศึกษา “คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความ พิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา” ซึ่ง สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ว่าด้วย “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน” จากการกำหนดกฎหมายและนโยบาย ของรัฐทำให้หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ตระหนักถึงความสำคัญของคนพิการโดยเฉพาะทางด้านการศึกษาที่จะช่วยส่งเสริม และพัฒนาคนพิการให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีเช่นคนปกติทั่วไป โดยให้คนพิการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและโอกาสในการพัฒนาตนเอง

ตามที่ คณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษา ภาคกลางตอนบน เครือข่ายปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ จึงได้ทำกิจกรรมสำรวจสภาพปัญหาและความ สํารวจสภาพปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาผู้มีความพิการในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปี 2564 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนานักศึกษาพิการให้มีความทัดเทียมและพัฒนาศักยภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง

ภาพรวมการดำเนินงานและผลงานที่โดดเด่นประจำปี 2564

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพสถาบันการศึกษา ภาคกลางตอนบน เครือข่ายปฏิรูปการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ได้จัดกิจกรรมสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาผู้มีความพิการในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปี 2564 ผ่านออนไลน์ จำนวน 8 ประเด็นคำถาม เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนานักศึกษาพิการให้มีความทัดเทียมและพัฒนาศักยภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง ผลการสำรวจพบว่า จากผลสรุป จำนวน 319 สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศไทย มีจำนวนนักศึกษาพิการที่ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจำนวน 1,777 คน จำแนกตามความพิการ (1) ความพิการทางการเห็น ระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 10 คน ปริญญาตรี จำนวน 340 คน ระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 35 คน (2) ความพิการทางการทางการได้ยินและสื่อความหมาย ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน ปริญญาตรี จำนวน 380 คน ระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 1 คน (3) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 24 คน ปริญญาตรี จำนวน 361 คน ระดับบัณฑิตศึกษา ไม่มี (4) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ไม่มี ปริญญาตรี จำนวน 302 คน ระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 25 คน (5) ความพิการทางการเรียนรู้ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ไม่มี ปริญญาตรี จำนวน 22 คน ระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน

2 คน (6) ความพิการทางสติปัญญา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ไม่มี ปริญญาตรี จำนวน 25 คน ระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน ไม่มี

สภาพปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาผู้มีความพิการในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปี 2564 ระดับความคิดเห็นที่นักเรียนพิการต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาให้ความช่วยเหลือ มีระดับความคิดเห็นในทุกประเด็น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.00 จำแนกได้ดังนี้ (1) ด้านการให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ การปรับตัวและค่านิยมของนักศึกษาพิการในการเรียนรู้ออนไลน์ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของนักศึกษาปกติและนักเรียนพิการ การจัดโครงสร้างองค์การที่มุ่งลดขั้นตอนเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารและประสานงานหน่วยงาน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการไม่มีการจัดการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาพิการเชิงบูรณาการ การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักศึกษาพิการ (2) ความต้องการด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เอื้อต่อความสะดวกปลอดภัยและการเข้าถึงของนักศึกษาพิการ (3) ความต้องการบุคลากรที่ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติในกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติงานที่ตอบสนองการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (4) กิจกรรมที่เหมาะสมในพัฒนาทักษะวิชาชีพให้นักศึกษาพิการ (5) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ ระบบการจัดการศึกษาในภาพรวมที่เหมาะสมกับนักศึกษาพิการ (6) การให้ความช่วยเหลือและข้อมูลข่าวสารของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการรับเข้าศึกษาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมด้านทักษะที่จำเป็นในการศึกษา (7) ด้านหน่วยบริการสนับสนุนการศึกษาพิการ ให้มีศักยภาพในการจัดบริการของสถาบันอุดมศึกษาให้มีเพียงพอ (8) ด้านอุปสรรคการจัดบริการในด้านทักษะการทำงานด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษายังไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนบทบาทของนักศึกษาพิการ เช่น สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การเข้าถึงข้อมูลด้วยตนเอง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการเตรียมการเพื่อเข้าสู่อาชีพ ทำให้นักศึกษาพิการมีอุปสรรคในการใช้ชีวิตและการเรียนรู้ ผลประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมสภาพปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาผู้มีความพิการในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปี 2564 เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาตระหนักรู้จัดหา หลักสูตร กิจกรรม สื่อการสอนแบบออนไลน์ และออนไลน์ การออกแบบกิจกรรมที่มีการพัฒนากิจกรรมให้นักศึกษาปกติปรับตัวและเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกันกับนักศึกษาพิการ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาพิการสามารถอยู่ร่วมกันในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างมีความสุข

ผลงานของโครงการ/กิจกรรม ที่ได้ดำเนินการ ประจำปี 2564

แนวทางการจัดการให้ความช่วยเหลือของนักศึกษาผู้มีความพิการในสถาบันอุดมศึกษา

ปัจจัยการให้ความช่วยเหลือตามความต้องการ

- (1) ด้านการให้ความช่วยเหลือการปรับตัวและค่านิยมของนักศึกษาพิการในการเรียนรู้ออนไลน์
- (2) ความต้องการด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
- (3) ความต้องการบุคลากรที่ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาองค์ความรู้
- (4) กิจกรรมที่เหมาะสมในพัฒนาทักษะวิชาชีพให้นักศึกษาพิการ
- (5) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ระบบการจัดการศึกษาในภาพรวมที่เหมาะสมกับนักศึกษาพิการ
- (6) การให้ความช่วยเหลือและข้อมูลข่าวสารของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการรับเข้าศึกษาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมด้านทักษะที่จำเป็นในการศึกษา
- (7) ด้านหน่วยบริการสนับสนุนการศึกษาพิการ ให้มีศักยภาพในการจัดบริการของสถาบันอุดมศึกษาให้มีเพียงพอ
- (8) ด้านอุปสรรคการจัดบริการในด้านทักษะการทำงานด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษายังไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาพิการ

ปัจจัยส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือตามความต้องการ

- การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของนักศึกษาปกติและนักเรียนพิการ
 - การจัดโครงสร้างองค์การที่มุ่งลดขั้นตอนเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารและประสานงานหน่วยงาน
 - กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการไม่มีการจัดการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาพิการเชิงบูรณาการ
- จัดการแหล่งข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษาในการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาพิการ ดังนี้
1. พัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อนักศึกษาพิการให้ทัดเทียมนักศึกษาปกติ
 2. สร้างแหล่งข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาพิการเพื่อการทำงานและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข เช่น
 - 2.1 สร้างทัศนคติของนักศึกษาปกติให้ช่วยเหลือและแบ่งปันองค์ความรู้และให้ความช่วยเหลือต่อนักศึกษาพิการ
 - 2.2 ด้านการจัดโครงสร้างองค์การในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนงานส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาพิการ เช่น ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านกายภาพ ด้านการจัดการศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ด้านการส่งเสริมการปรับตัวและการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน การปรับตัวและค่านิยมในการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม